

Intro

1

Een kleurige bezoeker van de zomerdrink in ons park.

Het fotohoekje geeft een goede indruk van de fijne middag voor onze burens tijdens de lentedrink in juni - georganiseerd door het kernteam van de Hertoghe Buurtkring.

Onze buurtcoach Inge houdt u op de hoogte van toekomstige activiteiten in onze buurt. Burens zijn ook altijd welkom op bepaalde activiteiten in woonzorgcentrum Nottebohm in de Biartstraat. Mensen met drempelvrees, ga er eens langs en ben dan aangenaam verrast door de open en gezellige sfeer in het café – de trappen op en rechtsaf.

In deze zomereditie vindt u een verslag van het bezoek aan galerie De Zwarte Panter in mei, georganiseerd door Etienne Logisse. Wat kletswoorden zijn en waar ze vandaan komen heeft Etienne ook voor ons uitgezocht.

Een van onze overdag- en/of 's avonds burens is chef in CVO Vitant. Een interview leverde interessante wetenswaardigheden op.

Alex, onze buur en stadsgids zorgt voor o.a. een verslag over de Teichmann viering.

Er staat veel te gebeuren in de buurt. Lees over nieuwe horecazaken en geruchten.

Voor het kernteam

Nelly Bongers

De zomerdrink ...voor herhaling vatbaar!

We vreesden het ergste toen we de weersvoorspellingen raadpleegden maar de zon was tegen alle doemdenkerij in toch van de partij.

2

Heel eventjes maar moest er geschuild worden. De rest van de middag werd iedereen door een gulle zon bestraald.

Mensen profiteerden ervan om langs te komen, een babbeltje te doen, burens te ontmoeten, nieuwe contacten te leggen, een hapje en een drankje mee te pikken en te genieten van de heerlijke zomerse ambiance die de accordeonspeler wist te creëren.

3

Een geslaagde editie waar nieuw en 'oud' volk, bekenden en onbekenden in een vriendschappelijke, ongedwongen sfeer bij elkaar uitliepen. Het was een gezellige bedoening. Nieuwe gezichten werden verwelkomt, waaronder een paar jonge gezinnen.

Doen we nog eens!

Mmmm (Doppio Zero)

Visserslatijn?

Dank is op zijn plaats voor de kernteamleden die het weer allemaal mogelijk hebben gemaakt: administratie rond toestemming van de stad en zekerstellen van sponsoring (formulieren, formulieren), flyers maken en *bussen* – 1500 stuks – muziek regelen, opbouw en afbraak van tafels, stoelen, tentjes, sjouwen met drank en bekers, hapjes..... als gastvrouw en -heer communiceren met burens, suggesties en ideeën opsporen, burens aan elkaar voorstellen...

Met alle opgedane ervaring kijken we al uit naar ons volgende parkfeest.

Nelly Bongers en Kristin van Orshaegen

Activiteiten Buurtkring Hertoghe

Aquarellen met Frank

9 augustus, 23 augustus,
6 september, 20 september,
4 oktober, 18 oktober
telkens om 15u00 in “de linde” Nottebohm Wzc

Handwerkclub

elke dinsdag om 15u00
in de Brabozaal
Nottebohm Wzc

Koffie Hertoghe

26 juli, 30 augustus, 27 september, 25 oktober
telkens om 15u00 in Café Biart Nottebohm Wzc

Natuurwandeling zaterdag 19 oktober om 10u30

Brilschanspark/Brialmontpark/Wolvenberg

Bijeenkomst: Wolvenbergcontainer op de hoek van de Binnensingel en de Posthofbrug
[wolvenbergpad, Antwerpen - Google Maps](#)

We bezoeken het natuurreservaat de Wolvenberg o.a. onderdeel van het Brialmontpark. Begin dit jaar werden er allerlei werken/vernieuwing uitgevoerd. Dus zeker de moeite om eens te gaan wandelen.

Tussen de Ring en de Singel ligt Wolvenberg, het enige erkende natuurreservaat in de stedelijke omgeving Antwerpen. Dit gebied ligt binnen Park Brialmont. Wolvenberg is een natuurgebied waar de natuur haar gang kan gaan. Het gebied ligt in een fossiele meander van de Schelde. De plantengroei is grotendeels gebonden aan de kalkhoudende ontsluitingen van de Berchemse Vest (het Verloren Water) en de oorspronkelijke aarden omwalling van 1859. Wolvenberg toont de wandelaar een sterk staaltje van spontane verbossing op een typische Antwerpse bodem. Behalve bos en kalkrijke graslanden, is er in Wolvenberg ook een vochtige wilgenbroek met poelen. Tal van waterplanten en amfibieën voelen zich in deze poelen thuis. Wolvenberg maakt deel uit van het natuurreservaat Wolvenberg-Brilschans. Dit gebied wordt beheerd door Natuurpunt Antwerpen Stad.

Een nieuw natuurpark ten westen van Wolvenberg is aangelegd met hoogtes en laagtes. Daardoor ontstaan twee komvormige ruimtes die zorgen voor een aangenaam geluidsklimaat. Die twee kommen zijn de voornaamste verblijfsplekken. Er is een gezellige picknickruimte (met extra lange picknickbank) te midden van een weide met fruitbomen. Verder zijn er natuurspeelplekken, een speelheuvel en wandelpaden doorheen de beboste zones. Een speels slingerpad leidt naar de top van de heuvel.

5

Nieuws van de buurtcoach

De activiteiten in Nottebohm die ook toegankelijk zijn voor de buurt blijken een groot succes.

Ook in de volgende maanden kunnen jullie weer meegenieten van enkele activiteiten die in Nottebohm doorgaan en die ik hier kort opsom:

Herman Dils: gitaar – zang
Patrick Lahousse: contrabass
Erwin Peeters: slagwerk

Concert Au Bal Mystique Donderdag 15 augustus om 15 uur

'Au Bal Mystique' is een kwintet met een hart voor het Franstalige lied. Chanson heeft een hoog gevoel gehalte en klinkt altijd aangenaam door zijn melodisch, ontroerend en/of dramatisch karakter. Vaak klinken die melodieën bekend in het collectieve oor.

Raf Stroobants: piano
Sara Melis: viool

En verder zijn er nog de organisaties met wie we nauw samenwerken

- **Parkinson Contactgroep “Groot Antwerpen” * bijeenkomsten in Nottebohm**

Lezing Revalidatie en stapproblemen
09 september 2024 van 14:00 tot 16:30

We verwelkomen jullie graag op deze lezing met als thema 'Revalidatie en stapproblemen', door Dr. Moran Gilat.

Lezing: “Problemen met dubbelzicht”
10 september 2024 van 19:00 tot 21:30

We verwelkomen jullie graag op deze lezing met als thema 'Problemen met dubbelzicht', door Mevr. Daisy Godts.

info of interesse in meer activiteiten van de Parkinson Contactgroep?
Coene Maria, GSM 0499 18 68 81 of mail coenemaria@telenet.be
Raymond Thilemans, GSM 0475 42 52 29 of ray.thilemans@parkinsonliga.be

- **De Vlaamse Actieve Senioren * bijeenkomsten in Nottebohm**

- o 22 augustus om 14u: Muziekclub
Barokmuziek in West-Europa 1600–1760
- o Vanaf september weer maandelijks de leesclub en een boeiende lezing

Sommige activiteiten zijn te betalen. Meer info over de muziekclub Sylviane Slegers & Vienneke Verstraeten
03 322 51 12 of 0469 43 54 21

Interesse in meer activiteiten van VI@s?
Gerda De Ryck, GSM 0496 52 40 82 of mail: ylasantwerpen@gmail.com

- **Buurtkracht**

De Brederode- en Markgravewijk een Unike buurt!
Welkom op ons [BUURTKRACHT platform](#).

BUURTKRACHT is een middel waardoor buurtbewoners, organisaties en zorgpartners van deze buurt elkaars VRAAG (jij kan dit voor mij doen) en AANBOD (ik kan dit voor jou doen) kenbaar kunnen maken en elkaar kunnen vinden.

Dit is uw buur

Chef Van den Broeck

Een buur met niet een, niet twee maar drie passies.

Anderhalf uur was niet genoeg om deze fascinerende jongeman - jong, toch in mijn 70+ ogen – zijn verhaal te laten doen. 3 Passies in iemands leven levert veel gesprekstof.

7

De link met onze buurt is CVO Vitant, horecaschool voor volwassenen, gevestigd in de PIVA - zoals PIVA in de volksmond genoemd wordt. (Zie ook het artikel over PIVA in de Hertoghe Actueel van april 2023).

Chef Van den Broeck, (zijn leerlingen kennen hem als *de Chef*) heeft er een volledig lesrooster.

Lesgeven aan volwassenen vereist speciale vaardigheden. De cursisten komen met bakken levenservaring, zijn misschien zelf leiders geweest of lesgevers, maar zijn ook leergierig en kritisch, soms hebben ze een mate van vooringenomenheid.

Ik weet dat ik lastige vragen kan verwachten zegt de Chef (zijn naam is Hans trouwens). Bij kooklessen kan dat in veel details uitmonden. Vragen en opmerkingen over ingrediënten, materialen, bereidingswijzen, kooktechnieken. Waarom werken we niet met het nieuwste van het nieuwste: sous-vide, thermomix en allerlei toestellen die de TV-chefs gebruiken? De Chef ziet het als een uitdaging voor zijn kennis van de randgebieden. “Als ik het niet weet, dan geef ik dat grif toe en dan zoek ik het op. Van je cursisten kun je ook leren.”

Via een paar omwegen is de Chef bij CVO Vitant terecht gekomen. A2 techniek, tuinbouwschool, land- en tuinarchitectuur. De culinaire praktijk in het privé en de theorie bij PIVA.

Ik mocht een kijkje nemen in de cursus Bistro Groenten en Kruiden. Verrassende grondstoffen, verrassende technieken, verrassende eindresultaten.

De Chef: “Simpele producten, verwerken tot iets waanzinnigs. *Less is more.*” Als kok moet je experimenteren met verschillende technieken voor verschillende ingrediënten en

bereidingen, je moet testen, vergelijken en proeven. Op zoek naar de vijfde smaak, umami. Dat is wat de Chef uitentreuren doet. “Mijn bureau thuis ligt vol met ideeën en mogelijke combinaties, steeds zoekend naar smaken.” De eerste passie.

De cursisten maken kennis met niet alledaagse technieken: roken, stomen, fermenteren (dashi is een Japanse bouillon die een hele week in beslag neemt), vacuum, crèmes mixen, schuim maken met een syphon, *crumbles*, kruidenoliën, poeders door droogtechnieken, panko, zoet/zuur. Gebruik van de *turning slicer*, mandoline, salamander, sapcentrifuge, maar ook grootmoeder’s *passe-vite*.

Bekende en minder bekende ingrediënten: mosterdblاد, mosterdsla, rammanas, fregola (van grof griesmeel), artisjok, sagoparels, matcha thee, schorseneren, koolrabi, chioggia biet, tapinambour, bulgur, gierst, wasabi, nori, kiemgroenten...

Een grote reeks olies en azijn wordt gebruikt.

De Chef blijkt een bevlogen lesgever te zijn. Energiek, ogen overal, er ontgaat hem echt niets. Met een luide stem worden de cursisten voortdurend met naam bij alles betrokken, slabakken is er niet bij, bevelen worden constant uitgedeeld, iedereen draagt een steentje bij. En daar hebben we dus zijn tweede passie.

Iedere les wordt afgesloten met een fraai bordje en degustatie ervan. Dan volgt het onvermijdelijk opruimen en afwassen. Ondanks het feit dat er zo min mogelijk wordt weggegooid zijn er bergen afval achter de schoolgebouwen. Er komt veel kijken bij een kokschool.

Een eindproduct met maar liefst 18 ingrediënten: o.a. bataat (zoete aardappel), rode ui, koriander, limoen, paprika, look, nectarine, duindoornsap kokos.

Cursist Rangana uit Sri Lanka demonstreerde het openen van de kokosnoot. Hou de kokosnoot in je hand en sla erop in het midden met de dikke achterkant van een groot mes.

Door de noot steeds te draaien, blijven slaan, ontstaat er een rechte breuk.

Veel aandacht wordt besteed aan het opmaken van het bord. Afwerken met microgroenten wordt volop gebruikt om er een in alle opzichten aantrekkelijk bord van te maken.

Hoe moeten we omgaan met de moderne technologieën, de moleculaire keuken, nieuwe structuren en texturen. Leidt dat altijd tot betere resultaten dan de klassieke bereidingswijzen? “Ik streef naar puurheid en evenwicht.” Hobbykoks hoeven dus niet gefrustreerd te zijn als zij niet op het bord kunnen brengen wat chefs wel kunnen; je moet namelijk over toptechnologie beschikken. “Het gaat in eerste instantie nog altijd om smaak.”

Het bereiden van voedsel blijft fascineren – of het nu het koken van aardappelen is of het bakken van een eitje het is in feite niets anders dan een verzameling chemische reacties.

Dit is een naslagwerk over voedsel en voedselbereiding. Het is geschreven vanuit een scheikundige en historische achtergrond, het is dus geen kookboek. Je vindt er bijv. wanneer bepaalde gewassen in Europa zijn geïntroduceerd en waarom eiwit door koken wit wordt, wat er gebeurt wanneer je vlees aanbraadt.

Met deze pet op kwam de Chef binnen bij Boker Tov, (en leverde deze foto aan) waar we ons interview hielden. Fietsgek België weet meteen wat dit betekent. 1703 is de postcode van Schepdaal (Dilbeek) waar Remco Evenepoel vandaan komt.

9

“R.EV zijn de 3 letters verwijzend naar zoals ik hem noem 'de kleine' maar wel vol bewondering en tonnen respect. Voorlopig heeft hij de witte jongerentrui in de Tour de France 2024 en is winnaar van de tijdrit, voorlopig 3de in het algemene klassement. Ik duim en kijk uit naar zondag 21 juli 2024 met een nieuwe tijdritwinst als afsluiter en laat ons hopen een podiumplaats in het algemene klassement. Ook de Olympische Spelen wordt om te smullen en mezelf tonnen energie te geven.”

De derde passie van onze chef is dus koersen. 3 Keer per week 50 tot 70 km. fietsen met een gemiddelde snelheid van 29km/u. is heel gewoon voor hem. Petje af!

Tot slot de gebruikelijke vragen:

Wat ligt er op het nachtkastje

Altijd een kookboek en ook iets voor de volgende vakantiebestemming

Quilty pleasure

Hier was geen aarzeling: donkere chocolade

Wat staat er op de bucket list

Hier was wel een aarzeling:

Alleen in de natuur, een boomhut; een goed gesprek met een topsporter, een top kok

Bedankt Chef Van den Broeck.

Onze lezers zullen ongetwijfeld genieten van het kijkje in jouw leven.

Uw vliegende reporter

Nelly Bongers

ANTWERPEN, stad van handel. BIOGRAFIE VAN EEN STAD – Artikel Fred Vanderpoorten

Antwerpse Stadgids Fred Vanderpoorten kreeg de vraag om een biografie te schrijven van de stad waarin hij al vijftien jaar mensen uit alle hoeken van de wereld rondleidt. Was daar wel behoefte aan? Zijn er nog niet genoeg boeken over Antwerpen?

Kunnen er ooit genoeg boeken over deze onuitputtelijke stad zijn?

De uitdaging bestond erin om het levensverhaal van de stad te vertellen op een totaal nieuwe manier. En die manier heeft Fred Vanderpoorten gevonden.

Het boek begint niet in de prehistorie of bij de Romeinen, maar valt met de deur in huis. In 1515 brengt Thomas More een bezoek aan Antwerpen en laat er zijn beroemde boek “Utopia” beginnen. Dit is het midden van de Gouden Eeuw van Antwerpen. Vanuit de vraag wat Thomas More gezien heeft wat er vandaag nog te zien is en wat er eventueel verdwenen is, schetst de schrijver een beeld van Antwerpen toen, maar met zijsprongen naar wat er voordien gebeurde en naar Antwerpen vandaag. Eigenlijk gidst hij op die manier de lezer doorheen de stad en hij doet dat als een verhalenverteller, wat een Antwerpse Stadgids nu eenmaal is.

Zo zoekt en vindt Fred Vanderpoorten vijf gebeurtenissen waaraan hij telkens een hele eeuw kan ophangen, met oog voor wat het verleden betekent voor het heden.

Na Thomas More in de zestiende eeuw, volgt een bijzondere gebeurtenis in het leven van specerijenhandelaar Cornelis Van der Geest: in 1615 komen de aartshertogen Albrecht en Isabella bij hem, een ‘gewone’ burger, op bezoek. Op het schilderij dat hij laat maken om deze gebeurtenis te vereeuwigen, staan heel wat belangrijke zeventiende-eeuwse Antwerpenaren (zoals Rubens en Van Dyck) en zo kan deze eeuw getekend worden.

De achttiende eeuw zou je de vergeten eeuw van Antwerpen kunnen noemen. Toch gebeurde er heel wat. Zo werden er in 1723 voor het eerst aandelen uitgegeven op de Antwerpse beurs, en wel voor een scheepvaartmaatschappij die naar Oost-Indië voer vanuit Oostende. Die zgn. Oostendse Compagnie was een kort leven beschoren, maar zeer succesvol. In die eeuw wordt ook de basis gelegd van de hedendaagse consumptiemaatschappij...

In 1894 koopt Fritz Mayer van den Bergh de Dulle Griet. Dit geeft Fred Vanderpoorten de kans om de aanwezigheid van Duitse handelaren, die mee het culturele leven van de stad bepaalden, uit te spitten. Met hen maakt ook de haven een grote evolutie door. Maar ze kunnen ook verbonden worden met de IJzeren Rijn, Red Star Line (en de joodse aanwezigheid), twee wereldtoonstellingen en zelfs de stichting van Beerschot.

Het laatste hoofdstuk heeft als titel “Natiebaas koopt toren”. Wie die natiebaas is, weet iedereen. Vanderpoorten wil hierbij geen portret schilderen van Fernand Huts maar wel waar hij voor staat. Hij begon zijn carrière als natiebaas – een begrip uit het verre verleden – maar is nu de baas van een multinational bedrijf. Zo wordt dit verhaal exemplarisch voor de evolutie van de haven, en de stad, in de twintigste eeuw. Aan de Boerentoren kunnen weer heel wat andere aspecten worden opgehangen: de Meir, een wereldtentoonstelling, Olympische Spelen, V-bommen, maar ook de evolutie naar de eenentwintigste eeuw.

De ondertitel – stad van handel – wil enkel aangeven hoezeer alles wat er in de loop van de geschiedenis in Antwerpen is gebeurd en wat er vandaag nog gebeurt, te danken is aan de handel. Het boek is dus geen economische geschiedenis.

Een gids die met mensen die Antwerpen goed kennen door de stad trekt, krijgt dikwijls te horen: “Hoe kan dat nu. Ik ben hier al honderd keer voorbijgekomen en ik heb dit nooit gezien!” Dergelijke ervaringen zullen lezers ook hebben bij het lezen van dit boek. En misschien leren ze ook nieuwe figuren kennen, zoals bankier Charles de Proli, die failliet ging. Of Jean-Baptist Dupuis, die meer dan vijfentwintig jaar als slaaf doorbracht in Algiers. Of Louis Coetermans, die consul-generaal was van Perzië en die de diamanthandel helemaal deed opbloeien...

Wie graag de plekken die in het boek aan bod komen, met eigen ogen wil bekijken, vindt achteraan een plannetje waarop die plekken staan aangeduid.

Fred Vanderpoorten: “Antwerpen. Stad van Handel. Biografie van een stad”.
Uitg. Borgerhoff&Lamberigts. 24,99€

De aftrap van het feest(half)jaar Constance Teichmann (1824-1896) – artikel Helga Van Beeck

16 juni 1824: Constance Teichmann wordt geboren aan de rand van de Antwerpse Sint-Andrieswijk. Haar geboortehuis, het hoekhuis aan de Oever/Sint-Jansvliet, is al jaren eigendom van de familie Cooppal. Mimi Cooppal was de moeder van Constance en haar drie zussen Jenny, Betsy en Marie.

16 juni 2024: exact 200 jaar na Constance’s geboorte wordt een nagelnieuw boek over haar boven de doopvont gehouden. Deze vinnige filantrope wordt die dag op een naar haar genoemd pleintje, de Constantia Teichmannplaats, luisterrijk in de bloemen gezet. Het relatief onbekend plekje ligt in de nabijheid van de Gounod- en de Benoitstraat met wat verderop het Harmoniepark. Constance vertoeft in goed gezelschap. Muziek was nooit ver weg. Zij was een uitmuntend sopraan.

Het organiserende Centrum Louise-Marie vzw die de nalatenschap van Constance beheert en beschermt en aldus projecten ondersteunt die een sociale hefboom betekenen voor jongeren in uiteenlopende domeinen, had zo’n slordige 200 mensen verwacht op het gratis aangeboden verjaardagsfeest. De festiviteit in openlucht (best wel een risico tijdens deze kwakkelzomer) lokte naar verluidt wel 500 mensen. En alsof Constance of andere geliefden ervoor zorgden:

de zon scheen. De zon scheen boven de vele blije hoofden, verheugd dat Constance Teichmann eindelijk van onder het stof werd gehaald.

Verjaardagen vragen om toespraken. De eerste was voorbehouden aan Cathy Berx, de eerste vrouwelijke gouverneur van de provincie Antwerpen en dat feit had zeker de goedkeuring weggedragen van gouverneur Teichmann, Constance's vader. Théodore Teichmann, vader van vier mondige dochters en echtgenoot van een zeer ondernemende vrouw, gedijde goed tussen veel *girlpower*.

12

De speech van mevrouw Berx was spitant en origineel. Eerste gedeputeerde Luk Lemmens was de tweede spreker. Met zijn rustige en vertrouwde stijl wist hij de vele aanwezigen te boeien. Rita Vanderheyden, een van de medeauteurs van het recente boek *Devote Diva* wist Constance nog meer kleur te geven met pittige details over haar leven. Dat is net wat de drie auteurs (Rita Vanderheyden, Karl Scheerlinck, Helga Van Beeck) beogen: Constance terugbrengen tot menselijke proporties, van haar opnieuw een vrouw van vlees en bloed maken, met mooie karaktereigenschappen maar ook met kleinmenselijke kantjes. Dat en veel meer leest u in het boek dat die zonnige zondag door uitgever Marc Verhagen van uitgeverij Luster werd overhandigd aan de aanwezige notabelen, waaronder ook schepen Tatjana Scheck en de districtsburgemeesters Paul Cordy en Tjerk Sekeris. Ook Philippe Michiels, al jaren steunpilaar van de vzw Marie-Elisabeth Belpaire (nichtje van Constance), mocht terecht een boek in ontvangst nemen.

Het feestelijk gebeuren werd professioneel aan elkaar gepraat door Yvan Deckers, voorzitter van Centrum Louise-Marie vzw.

En plots klonk een zangstem vanuit het publiek en vanuit een andere plek nog een, en nog een en het gezang zwol aan. Wat bleek, deChorale, een in oorsprong door Constance gesticht koor, gaf met meer dan

50 aanwezige zangers het beste van zichzelf. Paul Dinneweth slaagde er met verve in de over het pleintje verspreide zangstemmen tot een harmonisch geheel te brengen. Geen sinecure.

Na alle lovende woorden en helende muziek was het tijd voor taart en gebak, verzorgd door de bakkerijafdeling van (de) PIVA, sprankels en fruitsap voor iedereen!

De sfeer die 16de juni was vriendschappelijk, stijlvol en vrolijk, geheel passend in de Teichmanntraditie. Zij wisten te feesten en het leven te vieren. Maar bij het leven hoort ook de dood. 1867 was een dof jaar voor de hechte familie. Vader Théodore stierf in juni 1867 en moeder Mimi volgde hem in de dood in oktober van hetzelfde jaar. Constance zou na de

dood van haar ouders nooit meer solopartijen zingen in het openbaar. Koren leiden en dirigeren deed ze nog wel. Muzikaal bloed kruipt nu eenmaal waar het niet gaan kan.

Constance had een rijkgevuuld leven als verzorgende in haar geliefde kinderkliniek Louise-Marie maar ook als gevierd sopraan. Op 14 december 1896 kwam een

einde aan dat mooie leven. Tanske, zoals ze thuis genoemd werd, overleed in haar huis aan de Markgravelei. Een ware volkstoeloop ontstond. Ze werd begraven op het Sint-Fredeganduskerkhof in Deurne. Haar graf, een groot familiegraf, werd recent gerestaureerd en plechtig onthuld op 6 juli 2024. Het district Deurne had hier zijn schouders onder gezet. Na de onthulling trakteerde het district de bevolking op een gratis concert in de laatgotische Sint-Fredeganduskerk. Hemelse gezangen klonken vanop het hoogkoor, verzorgd door Psallentes begeleid door harp, piano, harmonium en viool en gedirigeerd door Hendrik Vanden Abeele. De schitterende stemmen hadden speciaal voor deze gelegenheid liederen ingestudeerd, liederen van o.a. Bessems, Benoit, Wambach, die Tans na aan het hart lagen. En helemaal aan het einde weerklonk het wondermooie La Charité van Gioacchino Rossini. Kippenvelmoment zonder weerga (en meer dan voor herhaling vatbaar!).

Het Constancejaar is nog maar net begonnen. Er staat nog wel het een en ander op het programma. Daarvoor kan u terecht op www.clmvzw.be.

En er is het boek:

Constance Teichmann, Devote Diva. Antwerpen, 1824-1896 van Rita Vanderheyden, Karl Scheerlinck en Helga Van Beeck, Uitgeverij Luster, Antwerpen, 2024. Te koop in de boekhandel of online, 29.95 euro.

Het boek werd geschreven in opdracht van Centrum Louise Marie vzw. Meer informatie over deze vzw die projecten rond samenleven in diversiteit, onderwijsondersteuning, armoedebestrijding enz. ondersteunt, vindt u op www.clmvzw.be

*De artikels in deze geschiedenisrubriek worden voor u geschreven en/of samengebracht door Alex Elaut
Stadsgids van Antwerpen
Erfgoedonderzoek voor Hertoghe Actueel
Desguinlei 70, 2018 Antwerpen
Tel 0478 311253 Alex.elaut@proximus.be*

Bezoek aan De Zwarte Panter - Exclusief voor onze buurt georganiseerd door Etienne Logisse

De Zwarte Panter, in zijn 51ste jaar, is de oudste galerie in België. Het is een gevestigde waarde voor moderne kunst.

In 1986 opende akademiestudent Adriaan Raemdonck de galerie in de Hoogstraat. De locatie is een organisch gegroeid geheel met gebouwen rond twee binnenkoeren, met toegangen aan de Sint-Jansvliet, de Hoog- en de Stoofstraat. De 16de-eeuwse kapel (overblijfsel van het Sint Julianus gasthuis) en de toegangspoort zijn de oudste relictten.

Door de jaren heen slaagt Raemdonck erin zijn tentoonstellingsruimte gevoelig uit te breiden. In 1979 huurt hij het aan de kapel grenzende winkeltje in de Hoogstraat 74, waardoor de galerie over een uitstalraam beschikt. In 1988 palmt hij de achterbouw en het complex aan de

Stoofstraat in - een zijstraat van de Hoogstraat - en na de restauratiewerken aan het complex ook nog de historische kelderruimten onder de achterbouw.

De Zwarte Panter beschikt daardoor maar liefst over vijf tentoonstellingsruimten, wat Raemdonck toelaat verschillende tentoonstellingen tegelijk te laten plaatsvinden. Eén zaal is permanent voorbehouden voor het werk van Fred Bervoets.

Aan de buitenkant zou je niet zeggen dat het zo'n grote galerie is. Het kijkgedeelte in de Hoogstraat is maar een lokkertje, eens in de oude kapel en de achtergebouwen zul je versteld staan van wat je ziet.

Etienne en Adriaan Raemdonck bespreken de orde van de dag.

In de kapel, omringt door werken van Bervoets geeft Etienne een woordje uitleg over de kunstenaars en over de galerie.

Fred Bervoets (Burcht ★1942)

Fred woont en werkt in Antwerpen en is al meer dan een halve eeuw verbonden aan de galerie. Hij was docent aan de Koninklijke Akademie in Antwerpen.

Vanuit de binnenkoer, vinden we werken van Mugo en Michael Bastow in de zalen achteraan, beneden en boven, en via het valluik in de kelder.

Michael Bastow (Bridford, UK ★1943)

Bastow's "*Fragments of my imagination*" is te zien in de zaal op de 1ste verdieping. Barstow legt het uit: "The works I am showing are fragments of the chaos which is my studio, but also fragments of my thinking about art, fragments of my imagination and literally fragments of the works themselves."

Mugo, pseudoniem van Hugo Moeraert (Gent ★1953)

Mugo was aanwezig.

Hij is etser tekenaar. Hij studeerde wetenschappen, volgde specialisatie fotografie en wetenschappelijke politie aan de Koninklijke Rijkswachtschool Brussel en Gent, hij volgde een artistieke opleiding aan de Koninklijke Akademie voor schone kunsten te Gent, tekenen en specialisatie etstechnieken.

In zijn "*Kasteeltekeningen uit Heusden*" zien we pen- en potloodtekeningen met thema's over goochelaars, kastelen en jongleurs, waar de handgeschreven teksten een belangrijk deel uitmaken van de compositie.

Na de rondleiding was er nog een natje en een droogje voorzien, in het tempeltje op de binnenkoer.

Bij het buitengaan verraste Etienne de groep nog met een geschenkje, een pakje klets koppen. Allen kregen de uitleg van de klets koppen ook nog op papier mee.

De geschiedenis van de klets koppen.

De klets kop is een dun, hard, knapperig koekje. Over de oorsprong wordt nog flink gedebateerd, Brugge en Veurne zijn bekend om deze koekjes. Zij noemen ze “kaalkoppen” en beweren dat de herkomst in hun stad ligt. In het Frans worden de Brugse klets koppen “dentelles de Bruges” genoemd.

De geschiedenis leert ons echter dat ze uit Nederland komen en ‘zeere hoofdjes’ heetten. Om precies te zijn stammen ze van Leiden af. De klets kop vormde daar een onderdeel van bakproeven die je moest afleggen voordat je meester werd in de bakkersgilde en kon opgenomen worden in dat gilde.

De zoon van een uit Antwerpen gevluchte schoolmeester, Zacharias Heyns, schreef in 1602 over deze klets koppen:

“Dat syn van die platte, ronde dinghen,

Die ons de ”schorftenhoofden” noemt

Se syn met botter,suijker en caneel bebloemt,

Noyt beter cost en hebt ghy geheten!”

Dit bewijst dus de herkomst van de koekjes, beschreven in 1602 door een uit Antwerpen uitgewekene.

In de arme wijken van de stad Leiden heerste in die tijd schurft. Kinderen kwamen met korsten op hun hoofd (de ziekte van Favus) ter wereld. ‘Klets koppen’ dus, een synoniem voor ‘zeer hoofd’. De vergelijking met het uitzicht van het koekje was snel gemaakt.

Bedankt Etienne voor de uitnodiging, uitleg en het programma voor onze buurt. Het was een leuke ervaring waarvan iedereen genoten heeft.

Nelly Bongers

In en rond het park.

Nieuwe burens voor Tabacchi in de Karel Oomsstraat en nog eentje om de hoek in de Jan Van Rijswijcklaan maken zich klaar om hun zaken te openen in augustus.

Onze Tabacchi wordt gerund door Aguiieszka. Zij beheert honderden artikelen in de kleine gezellige Tabacchi. Een rustige vriendelijke bediening, altijd goede muziek op de achtergrond, tijd voor iedereen en zeker altijd tijd om de hondjes een hondenkoekje te geven – zij weten dat.

De lotto en aanverwanten en de rookwaren zijn populair. Voorbereidingen zullen dit jaar geleidelijkaan getroffen moeten worden om de rookwaren aan het oog te onttrekken, te verbergen, een rookgordijn optrekken.

Pakjes brengen en afhalen is ook een dienst zij aanbiedt.

Haar nieuwe buur onthult al wat het gaat worden.

18

Om de hoek in de Jan Van Rijswijcklaan zijn de nieuwe eigenaars van het voormalige Broodjeshuis achter de schermen ook bezig met voorbereidingen voor hun opening.

Uw vliegende reporter zal vast erop uitgestuurd worden voor verslagen in de herfst Hertoghe Actueel.

Er circuleren geruchten over sluiting van LOKAL op het eind van het jaar.

Een prachtige nieuwe boomhut. Nu nog eentje in de bomen.

Lange sliertjes vallen uit bomen rond deze tijd. Uit welke bomen, wat zijn het en waarom zijn ze zo lang?

Nelly Bongers

Uit de blog van buur Frieda Govaerts

WALTZING MATILDA

06-07-2024

Hét onofficiële nationale volkslied van Australië heet "Waltzing Matilda" en om in de stemming te komen volgt hieronder het refrein van het lied:

*Oh, there once was a swagman camped in a
billabong,*

under the shade of a Coolibay tree

and he sang as he looked at his old billy boiling:

"Who 'll come a-waltzing Matilda with me.

20

DROOM

"There she is, good old Matilda", zo wijst de dealer trots de door ons geleasde motorhome aan.

"I hope you like to read", schertst hij nog en ploft met een loodzware doos toeristische informatie haar moederbuik binnen. Wij, twee vijftigplussers, volgen hem op de hielen en proberen ons enthousiasme onder controle te houden. We laten ons alle vitale delen van Matilda tot in den treure uitleggen tot we als volwaardige chirurgen in haar doolhof van benzineaders, waterslagaders, afvaldarmen en drinkwaterorganen blindelings de weg vinden.

"Vijf maanden, maar 152 dagen de tijd om rond Australië te rijden?" lacht hij ongelovig. "Mensen, die tijd heb je al broodnodig voor één enkele staat en dan mist ge de ziel van Australië, The Red Center, Alice Springs en Ayers Rock!" Het ontbreekt ons aan moed om te zeggen dat die plaatsen ook op onze agenda staan. We weten het, dat we niet weten waar we aan beginnen, maar het is onze droom en die laten we ons door niemand afpakken.

Trouwens, er bestaat geen hallucinanter dromenland dan "Down Under". De Aboriginals verbinden er op hun dooie gemak heden, verleden en toekomst mee. Waarom zouden wij onze ultieme droom dan niet uitproberen?

Omdat links niet altijd blijven werken verwijs ik naar Youtube – Slim Dusty – Waltzing Matilda – een Australische song die iedereen van klein naar groot kan meezingen en de sfeer van dit immense land eer aandoet, een niet te missen aanrader. <https://youtu.be/ollwO4YYtug> (klikken en hyperlink openen)

Info:

SWAGMAN: een man die met zijn hele hebben en houden in een soort knapzak over het land zwerft op zoek naar tijdelijk werk.

BILLABONG: waterpoel die in het droge seizoen ontstaat doordat een rivier is opgedroogd.

BILLY: waterketel met hengel in de vorm van een groot groentenblik.

WALTZING MATILDA: lopen met een matilda op je rug. Een matilda is een deken waarin kleren en persoonlijke eigendommen opgerold worden en die dan om de nek gedragen wordt.

WATER.

"Wrong season", schudt de winkelbediende het hoofd. "De meeste toeristen komen vanaf één mei tot september dan is het hier winter weet ge en véél minder nat." We gunnen hem zijn gelijk en verzwijgen dat wij dikke egoïsten zijn en dat we juist van december tot april komen om Australië met geen enkele andere toerist te moeten delen.

21

"Met regen en wind groeien we in België op", proberen we in ons beste Australisch, maar hij denkt blijkbaar dat we hem een oor willen aannaaien en richt zijn aandacht schouderophalend naar de volgende klant. Achteraf moeten we de man overschot van gelijk geven want de hemelsluizen doen overuren tot zelfs de Tod River (dry op landkaarten) in het droge hart van Australië bloedt als een geslacht varken. Het woest kolkende water eet gulzig van de rode, weke aarde en betovert in één etmaal zijn kale oevers in oasen van nieuw, fijn groen en jong hout.

Alice Springs weet niet wat haar overkomt, net zomin als haar bewoners, die zich euforisch gedragen als kinderen met hun nieuwe speelgoed de dag na Sinterklaas. Zowat de hele gemeenschap heeft zich in de wassende rivier verzameld en wentelt zich zorgeloos in een aanstekelijk vrolijkheid. Er wordt gezwommen en gespetterd door een kluwen van volwassenen, kinderen en dieren alsof ze dit evenement maar één keer in hun leven mogen meemaken.

Smerige auto's die het normaal met een bekertje sop moeten stellen worden, tot grote hilariteit, de rivier ingereden voor een supergrote beurt.

Een lelijk eendje, out of nowhere, zwemt zo fier als een gieter haar eerste rondje in dit Breugheliaans tafereel.

I am, you are, we are Australian (youtube.com) (rechts klikken en hyperlink openen) of www.hakketak.be. De ziel van Australië samengevat in een lied. Zeker luisteren.

En voor de lezers: "We of the never never" geschreven door Jeannie Gunn over het leven in de bush en later verfilmd: trailer: We of the Never Never (1982) ORIGINAL TRAILER [HD 1080p] (youtube.com)

Het vervolg en meer hersenroerselen van Frieda kan u lezen op haar blog

van Hak naar Tak - www.hakketak.be

Frieda Govaerts

Uit in de buurt

Bezoek nog snel de tentoonstelling Jozef Posenaeer

Graag nodig ik u uit op de tentoonstelling over de kunstschilder Jozef Posenaeer (1876- 1935) en vrienden. Hij was bekend om zijn karikaturen van collega kunstenaars. Ook zijn vrienden maakten karikaturen van mekaar tijdens bijeenkomsten en tekenlessen op de Academie.

schilderij Posenaeer van de 'concours de beauté'

De meesten waren lid van de kunstkring 'Als Ick Kan' en ook de Scalden. In de jaarboeken vinden we dan ook tekeningen en afbeeldingen van hen. In het archief van de Stichting Mortelmans en het Antwerpse letterenhuis zijn nog pamfletten bewaard met karikaturen. Dankzij de voorbereiding van deze tentoonstelling hebben we kunnen achterhalen dat het programmabladen zijn voor opvoeringen in de Antwerpse Poesje. De tekeningen zijn van Studenten van de Antwerpse Academie.

Tijdens de eeuwwisseling van 1900 werden een groot aantal karikaturen met verf geschilderd op één van de muren van de Antwerpse Academie. Emilie Bernard heeft met haar bachelorproef (juni 2024) een belangrijke bijdrage geleverd tot de identificatie en het verder behoud en beheer van deze bijzondere muurschilderingen. De ruimte waarin de muurschilderingen zich bevinden, was oorspronkelijk een toilet en functioneerde als gemeenschapsruimte voor de deelnemers aan de Romeprijs. Deze studie is een mooie aanvulling van de tentoonstelling.

Atelier Jacques Gorus, Venusstraat 52, 2000 Antwerpen.
Zaterdag en zondag van 14 tot 17 uur.
Van 7 t.e.m. 28 juli 2024

Deze tentoonstelling kon tot stand komen dankzij de medewerking van de Stichting Mortelmans, E. Van Dorenmuseum (Genk), Stichting Marten Melsen, collectie familie Posenaeer en Pernet, vzw E. Van Mieghem, collectie Omar Van Meervelde, collectie Co English-Debaere, collectie G. Vangeneugden, Emilie Bernard, collectie Letterenhuis -archief 'Als Ick Kan'.

Met vriendelijke groeten,

Alex Elaut- stadsgids van Antwerpen
Erfgoedonderzoek voor Hertoghe Actueel
Desguinlei 70
2018 Antwerpen
Tel 0478 311253 Alex.elaut@proximus.be

Wandelconcerten 2024 - 2025

Sint Laurentius

Donderdag 3 Oktober
String Merchants (jazz-klassiek strijkkwartet)

Donderdag 7 November
Amato Ensemble (klarinet & strijkkwartet)

Donderdag 12 December
Herdenkingsconcert 'Constance Teichmann'
(zang & orgel)

Donderdag 9 Januari
L'Heure de Musique (kamerorkest)

Donderdag 6 Februari
Fluctus Ensemble
(zang, traverso, viola da gamba, theorbo)

Donderdag 6 Maart
Matthias van Custem & Leen Braeckman
(gitaar duo)

Donderdag 3 April
Lette Thijs (saxofoon) & Moïra Michelazzo (klarinet)

Donderdag 8 Mei
A'ppella Vocal Ensemble

Donderdag 5 Juni
Udana Quintet (houtblaas kwintet)

Sint-Laurentiuskerk
Markgravelei 93, 2018 Antwerpen
12u30-13u15

info: 0486 67 98 10 masako-honda@hotmail.com
www.st-laurentius-antw.net

Kunst in het provinciehuis – Cadeau

Datum: van 17 mei 2024 tot 20 september 2024

- Gesloten op zaterdag en zondag
- Uitzonderlijk gesloten op 15.08

Prijs: gratis

Anna Staritsky, kamerscherm, 1975
(schenking Bill Orix, 1983)

Deze thematentoonstelling neemt je mee op ontdekking langs een selectie uit de vele werken die de provincie in de voorbije decennia als schenking ontving.

Heel wat van die werken sierden de 'kunstkabinetten' in het voormalige provinciehuis. In de jaren 80 en 90 werden verschillende vergaderzalen omgevormd tot 'kabinetten' die werden opgeluisterd met ensembles van kunstenaars wier naam naast de ingang prijkte, waaronder Jan Kiemeneij, May Néama, Franck Mortelmans en Pol Mara. Je krijgt deze werken nu te zien in een totaal ander kader: de verrassende kunstinstallatie in het nieuwe provinciehuis.

Werken van Anna Staritsky, Jan Cox, Franck Mortelmans, May Néama, Jan Danckaert, Jan Kiemeneij, Patrick Van Hoeydonck, Frans Dille, Vaast Colson, Henri Leys, Jozef Peeters, Hippolyte Daeye, Lucy Orta, Paul Ibou, Guy Vandenbranden, Alfons Verheyen, Pol Bury, Michel Seuphor, Boy & Erik Stappaerts, Pol Mara, Hugo Heyens, Ernest Wijnants, James Ensor, Constant Permeke, Mark Macken, Luc Peire en anderen.

Meer info vind je op de webpagina [Cadeau](#).

Bob Daems

Beheerder kunstcollectie

kunst@provincieantwerpen.be

M +32 472 98 14 11

Fotohoek

Koffie Hertoghe

Handwerkclub

Aquarelclub

Meer info over de buurtkring en zijn activiteiten? Of heeft u ook wat te delen met de buurt?
BuurtkringHertoghe@gmail.com
Buurtcoach Inge Melis 0485 23 05 31

Buurtkring Hertoghe is een initiatief van Nottebohm WZC